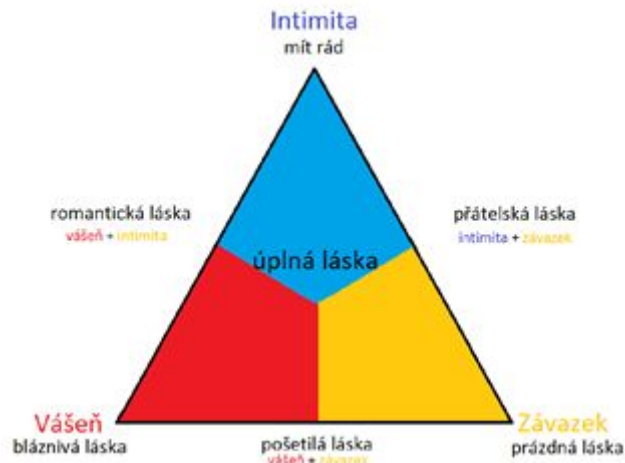

Triangulární teorie lásky

- tři komponenty lásky - intimita, vášeň, závazek
- 8 druhů lásky

Kukla, V. (2017). *Triangulární teorie lásky a spiritualita*. Bakalářská práce: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta.

- **Sternberg Triangular Love Scale (STLS)** - škála lásky
  - 45 položek (15 pro každou komponentu)
  - tvrzení, vyjádření míry souhlasu na škále 1-9
  - chybí manuál - není oficiální verze; není jasné, na kom dělané normy; jak výsledek interpretovat; k čemu škála slouží,...

Výzkumná otázka

Jaká jsou východiska a psychometrické vlastnosti Sternbergovy Triangulární škály lásky (STLS)?

Sternbergovy validizační studie

- 1988 - kniha - *Psychology of love*, předkládá verzi dotazníku se 45 položkami
- 1997 - 2 validizační studie škály, jedna prováděna se 36 položkami, druhá se 45 (nedatovány, prováděny však zřejmě ještě před vydáním knihy v roce 1988)
- ve většině výzkumů (i novějších) se používá verze se 45 položkami, setkáme se však i s 19 položkami (upravená verze pro adolescenty)

1. validizační studie

První validizační studie byla provedena na vzorku 84 dospělých. Ve studii byla použita STLS a za účelem testování externí validity také Rubinova Love Scale a Liking Scale, stejně tak škála spokojenosti ve vztahu. Jedna polovina probandů vyplňovala dotazník podle toho, jak jsou pro jejich vztah tvrzení *charakteristická*, a druhá, jak jsou pro jejich vztah tvrzení *důležitá*.

Výsledky:

Při zjišťování INTERNÍ VALIDITY dotazníku dospěl Sternberg k následujícím problémům. Byla zjištěna **velmi vysoká korelace mezi jednotlivými komponentami** (v

oblasti 0,80s). Faktorová analýza pro verzi "charakteričnost pro vztah" odhalila 3 faktory, celkem vysvětlující 60% variance (konkrétně 26,19 a 15). U verze "důležitosti pro vztah" byly zjištěny 4 faktory odpovídající za 63% variance. Poměrně velké množství položek **nemělo nejvyšší loading k faktorů**, který byl předpokládán.

Pro zjištění EXTERNÍ VALIDITY byly použity nejprve Rubinovy škály. **Korelace s celkovým skóre pro škálu Rubin Loving Scale byla 0,80**. Ve svém článku z roku 1986 však **Sternberg zdůrazňuje, že položky Rubinovy škály měří zejména komponentu intimity, ve validizačních studiích však používá tuto škálu k ověření externí validity pro celou svou škálu a nijak se ke zmíněnému problému nevyjadřuje**. Následně ověřoval korelaci ještě se škálou spokojenosti, která vycházela následovně - 0,86; 0,77 a 0,75 pro intimitu, vášeň a závazek. Spokojenost je však pouze jedním z možných korelátů.

2. validizační studie

Validizační studie provedená na vzorku 101 participantů, **ze stejné populace jako v první studii**, taktéž design studie velice podobný první studii. Hlavním rozdílem je odebrání 11 položek z původní verze dotazníku STLS a přidání 20 nových - **v každé subškále tedy dostáváme 15 položek**, celkem 45 pro celý dotazník.

Studie reagovala na problémy, které vyplynuly z první studie, které se ve druhé studii podařilo zmírnit (nikoliv však vyřešit).

Výsledky:

Při ověřování INTERNÍ VALIDITY byly zjištěny následující výsledky. Při zjišťování ítem-total korelace se **u 3 položek** (ze 5) objevila **vyšší korelace s jinou subškálou**, než bylo předpokládáno. Není však uvedeno, jakých položek se to týká. **Korelace mezi jednotlivými komponentami vyšla nižší než v první studii**, konkrétně - vášeň - intimita 0,71; vášeň -závazek 0,73; intimita - závazek 0,73. **Faktorová analýza** také u obou typů (charakteričnost, resp. důležitost) **odhalila třífaktorový model** (vysvětlující 57%, resp. 51% variance).

Ostatní výsledky byly velmi podobné první studii.

Pro obě studie platí, že není uvedena žádná tabulka s daty, v textu také často nejsou uvedena konkrétní čísla či konkrétní položky (např. "all the correlations are in the 0,80s"). **Chybí tedy podrobnější popis výsledků a možnost vlastního kritického zhodnocení předložených dat**. U druhé validizační studie také nejsou zmíněny žádné limity.

Psychometrické vlastnosti STSL

RELIABILITA STERNBERGOVY ŠKÁLY

1) *vnitřní konzistence škály*

- Chojnacki a Walsh (1990): vnitřní konzistence jednotlivých subškál se pohybuje od 0,79 do 0,80.
- Whitley (1993): **intimita 0,96, vášeň 0,96, závazek 0,98**.
- Acker a Davis (1992): hodnocení vnitřní konzistence pro každou škálu a pro každou ze tří variant vyplnění (sebepercepce, percepce obsahů partnera, percepce ideálního partnera): **intimita 0,92 - 0,94, vášeň 0,84-0,91, závazek 0,81-0,93**.
- **vnitřní konzistence často velmi vysoká (je celý set položek opravdu potřebný?)**

2) *test-retest reliabilita*

- Chojnacki a Walsh (1990): **intimita 0,75, závazek 0,77, vášeň 0,81**
- Whitley (1993): **intimita 0,33, závazek 0,35, vášeň 0,33** (limitem studie především změna partnera některých probandů v mezičase testování)

FAKTOROVÁ ANALÝZA

1) *vyvstává otázka faktoru Závazku coby dominantní složky a Intimity coby složky méně významné - opravdu škála zohledňuje třífaktorový model?*

- Whitley (1993): **ani jedna z variant 1-2-3 faktorových modelů nedosáhla dostatečného fitu**: fit ve stejném pořadí 0,68-0,75-0,78 - nedosažena hranice 0,9
- následně EFA a podíl vysvětlené variability: pouze faktor Závazku dosáhl smysluplného vysvětlujícího podílu 63,2% (faktory Intimity a Vášeň nedosáhly ani 6%) (Whitley, 1993).
- Acker a Davis (1992): Faktor intimity ne zcela suverénní - při CFA zohledňující 2 faktory se Intimita rovnoměrně rozptýlí mezi Vášeň a Závazek. 4-faktorový model Intimitu opět dělí na dva samostatné faktory.
- V rozsáhlé studii, které se zúčastnilo přes 7500 probandů z 25 států ze všech kontinentů (Sorokowski et al, 2020) **byl** pomocí konfirmační faktorové analýzy **podpořen 3-faktorový model**: CFI = .950, TLI = .948 a SRMR = .048.

2) *problém četných crossloadingů položek napříč faktory*

- Acker a Davis (1992): **14/36 položek** Sternbergovy (1988) škály vykazovalo vysoký crossloading - vazba na jiný faktor nežřídka převyšuje vazbu na "domovský" faktor.
- Chojnacki a Walsh (1990): 45 položkovou škálu zadali vzorku 2x v rozmezí 14 dnů. **Poprvé** sytilo významněji cizí faktor **9/45 položek, podruhé 11/45 položek**. 6 položek vykazovalo crossloading shodně v obou případech.

HODNOCENÍ NĚKTERÝCH KONSTRUKTIVNÍCH PŘEDPOKLADŮ

1) *Jakým způsobem se jednotlivé komponenty vztahují ke spokojenosti jedince v partnerském vztahu?*

- Sternberg a Barnes (1985) předpokládali, že nejsilnějším prediktorem spokojenosti je (ne)překryv percepce reálného partnera a ideálního partnera (mapováno totožným setem položek, avšak jinou perspektivou).
- Pouze Acker a Davis (1992) tento předpoklad testovali, zmíněný vztah ale nenalezli.
- Acker a Davis (1992): **ZÁVAZEK nejsilnějším (a konzistentním) prediktorem spokojenosti ve všech variantách pro obě pohlaví**
  - **Může být závazek nejdůležitějším konstruktem dospělých romantických vztahů? (Acker a Davis, 1992).**
- Whitley (1993): **závazek zároveň největším prediktorem stability vztahu.**
- Panayiotou (2005) srovnávali STLS s Investičním modelem vztahů (komponenty oddanost, investice, spokojenost, alternativy, Rusbult (1998)) - **významná korelace intimity a vášně se spokojeností** ve vztahu
- Overbeek et al. (2007): **VÁŠEŇ, INTIMITA i ZÁVAZEK u adolescentů pozitivně korelují se spokojeností** ve vztahu

2) K jakému vývoji v čase u jednotlivých komponent dochází?

Velkým problémem je nejednotné srovnávací kritérium - někteří autoři hodnotí chronologické stáří vztahu, subjektivní úroveň vztahu (randění / exkluzivita / zasnoubení / manželství...), případně biologický věk probandů.

a) délka vztahu X status vztahu

- Acker a Davis (1992): **spíše než samotná délka vztahu je významnější status**
  - “vážnější” vztahy doprovázeny vyšším závazkem, intimitou, vážnost vztahu naopak bez vztahu k vášni
  - pro delší vztahy typická nižší behaviorální (manifestní) vášně a intimita
- Panayiotou (2005); Gao (2001): žádná, nebo nízká korelace s délkou trvání vztahu, ale signifikantní korelace s vnímanou vážností vztahu (tam, kde byl vztah vnímaný jako vážnější, udávali respondenti vyšší skóry ve všech subškálách)

b) měřítko věku probandů X úroveň vztahu

- Sumter, Valkenburg a Peter (2013): **s vyšším věkem se snižuje skór VÁŠNĚ** (také Acker & Davis, 1992)
  - **ve zpětném hodnocení ale udáváno, že vášně je v současnosti vyšší, než v minulosti**
- Sumter, Valkenburg a Peter (2013): **jednotlivé věkové skupiny vykazují podobné hodnoty ZÁVAZKU**
  - **ve zpětném hodnocení opět udáváno, že úroveň závazku je v současnosti vyšší, než v minulosti**
  - metodologickým nedostatkem zůstává zpětné hodnocení probandy

- Je jediné Sternbergem užitě měřítko času - chronologické stáří vztahu - dostačující?

DALŠÍ PROBLÉMY

Autoři dalších studií se zaměřují např. na problematiku univerzální využitelnosti STLS napříč různými kulturami.

SHRNUTÍ

výhody	nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> - snadná použitelnost a srozumitelnost - univerzalita napříč kulturami	<ul style="list-style-type: none"> - psychometrické nedostatky - využití škály? - sociální desirabilita - nejasný/nepřehledný teoretický základ - chybí manuál, oficiální verze STLS

ZDROJE

Acker, M. , & Davis, M. H. (1992). Intimacy, passion and commitment in adult romantic relationships: A test of the triangular theory of love. *Journal of Social and Personal Relationships* , 9(1), 21–50. <https://doi.org/10.1177/0265407592091002>

Gao, G. (2001). Intimacy, passion, and commitment in Chinese and US American romantic relationships. *International Journal of Intercultural Relations* , 25(3), 329–342. [https://doi.org/10.1016/S0147-1767\(01\)00007-4](https://doi.org/10.1016/S0147-1767(01)00007-4)

Chojnacki, J. T., & Walsh, W. B. (1990). Reliability and Concurrent Validity of the Sternberg Triangular Love Scale. *Psychological Reports*, 67(1), 219–224. <https://doi.org/10.2466/pr0.1990.67.1.219>

Lemieux, R. , & Hale, J. L. (2000). Intimacy, passion, and commitment among married individuals: Further testing of the triangular theory of love. *Psychological Reports* , 87(3), 941–948. <https://doi.org/10.2466/PR0.87.7.941-948>

Overbeek, G. , Ha, T. , Scholte, R. , De Kemp, R. , & Engels, R. C. M. E. (2007). Brief report: Intimacy, passion, and commitment in romantic relationships-Validation of a “triangular love scale” for adolescents. *Journal of Adolescence* , 30(3), 523–528. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2006.12.002>

Panayiotou, G. (2005). Love, commitment, and response to conflict among Cypriot dating couples: Two models, one relationship. *International Journal of Psychology*, 40(2), 108-117. doi: [10.1080/00207590444000230](https://doi.org/10.1080/00207590444000230)

Sorokowski, P., Sorokowska, A., Karwowski, M. & Groyecka, A (2020). Universality of the Triangular Theory of Love: Adaptation and Psychometric Properties of the Triangular Love Scale in 25 Countries. *The Journal of Sex Research*, 1-10. <https://doi.org/10.1080/00224499.2020.1787318>

Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review* , 93(2), 119. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.93.2.119>

Sternberg, R. J. (1997). Construct validation of a triangular love scale. *European Journal of Social Psychology*, 27(3), 313–335. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1099-0992\(199705\)27:3<313::AID-EJSP824>3.0.CO;2-4](https://doi.org/10.1002/(SICI)1099-0992(199705)27:3<313::AID-EJSP824>3.0.CO;2-4)

Sumter, S. R. , Valkenburg, P. M. , & Peter, J. (2013). Perceptions of love across the lifespan: Differences in passion, intimacy, and commitment. *International Journal of Behavioral Development* , 37(5), 417–427. <https://doi.org/10.1177/0165025413492486>

Whitley, B. E. (1993). Reliability and Aspects of the Construct Validity of Sternberg's Triangular Love Scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10(3), 475–480. <https://doi.org/10.1177/0265407593103013>